



Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2020. október 1.
(OR. en)

11383/20

Intézményközi referenciaszámok:
2020/0132(NLE)
2020/0030(NLE)

SOC 586
EMPL 425
ECOFIN 872
EDUC 345

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	10927/20
Biz. dok. sz.:	6418/20 - COM(2020) 70 final
Tárgy:	Javaslat – A TANÁCS HATÁROZATA a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó foglalkoztatási iránymutatásokról szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatnak a szociális kérdésekkel foglalkozó munkacsoport 2020. szeptember 28-i ülésén véglegesített tervezetét.

A legutóbbi változathoz (10927/20) képest végzett változtatásokat **félkövér** szedés, a törölt szövegrészeket pedig „[...]” jelzi.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 148. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament véleményére¹,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére²,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére³,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére⁴,

¹ HL C ..., ..., ... o.

² HL C ..., ..., ... o.

³ HL C ..., ..., ... o.

⁴ HL C ..., ..., ... o.

mivel:

- (1) A tagállamoknak és az Uniónak az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkében meghatározott, a teljes foglalkoztatottságra és a társadalmi haladásra, a kiegyensúlyozott növekedésre, valamint a környezet magas szintű védelmére és javítására vonatkozó célkitűzések megvalósítása érdekében összehangolt stratégia kialakítására kell törekedniük a foglalkoztatásra, és különösen a szakképzett, képzett és alkalmazkodásra képes munkaerő, valamint **a jövőorientált és a gazdasági változásokra reagálni képes munkaerőpiacok** fejlesztésére vonatkozóan. A tagállamoknak közös érdekű ügyként kell tekinteniük a foglalkoztatás előmozdítására, és az ezt célzó intézkedéseiket össze kell hangolniuk a Tanács keretében, figyelembe véve a szociális partnerek felelősségi körére vonatkozó nemzeti gyakorlataikat.
- (2) Az Uniónak küzdenie kell a társadalmi kirekesztés és a megkülönböztetés ellen, elő kell mozdítania a társadalmi igazságosságot és a szociális védelmet, a nők és a férfiak közötti egyenlőséget, a generációk közötti szolidaritást, valamint a gyermekek jogainak védelmét. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 9. cikkével összhangban szakpolitikai és tevékenységei meghatározása és végrehajtása során az Uniónak figyelembe kell vennie a foglalkoztatás magas szintjének előmozdítására, a megfelelő szociális védelem biztosítására, a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemre, valamint az oktatás, a képzés és **az emberi egészség védelmének** magas szintjére vonatkozó követelményeket.

- (3) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) rendelkezéseivel összhangban az Unió szakpolitikai koordinációs eszközöket alakított ki és alkalmaz a gazdasági és foglalkoztatási szakpolitikák területén. A tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó ezen iránymutatások – a fent említett eszközök egyikeként – és az (EU) 2015/1184 tanácsi ajánlásban⁽⁵⁾ foglalt, a tagállamok és az Európai Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatások együttesen képezik az integrált iránymutatásokat. Ezek iránymutatásul szolgálnak a tagállamok és az Unió szakpolitikáinak végrehajtásához, tükrözve a tagállamok közötti kölcsönös függőséget. Az így létrejövő, egymással összehangolt európai és nemzeti szakpolitikákból és reformokból álló csomag a várakozások szerint a gazdasági és foglalkoztatáspolitikai intézkedések fenntartható, megfelelő átfogó együttesét fogja képezni, amely pozitív tovagyrűző hatásokat képes elérni.
- (4) A tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatások összhangban állnak a Stabilitási és Növekedési Paktummal, a hatályos uniós jogszabályokkal és különböző uniós kezdeményezésekkel, így többek között az ifjúsági garancia létrehozásáról szóló, 2013. április 22-i tanácsi ajánlással⁽⁶⁾, a tartósan munkanélküli személyek munkaerőpiaci integrációjáról szóló, 2016. február 15-i tanácsi ajánlással⁽⁷⁾, a kompetenciafejlesztési pályákról szóló, 2016. december 19-i tanácsi ajánlással⁽⁸⁾, a színvonalas és eredményes tanulószervezéses gyakorlati képzés európai keretrendszeréről szóló, 2018. március 15-i tanácsi ajánlással⁽⁹⁾, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról szóló, 2018. május 22-i tanácsi ajánlással⁽¹⁰⁾, a magas színvonalú kisgyermekkorai nevelési és gondozási rendszerekről szóló, 2019. május 22-i tanácsi ajánlással,⁽¹¹⁾ a munkavállalók és az önálló vállalkozók szociális védelemhez való hozzáféréséről szóló, 2019. november 8-i tanácsi ajánlással⁽¹²⁾, **valamint a szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszeréről szóló, 2014. március 10-i tanácsi ajánlással⁽¹³⁾.**

⁵ A Tanács (EU) 2015/1184 ajánlása (2015. július 14.) a tagállamok és az Európai Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatásokról (HL L 192., 2015.7.18., 27. o.).

⁶ HL C 120., 2013.4.26., 1. o.

⁷ HL C 67., 2016.2.20., 1. o.

⁸ HL C 484., 2016.12.24., 1. o.

⁹ HL C 153., 2018.5.2., 1. o.

¹⁰ HL C 189., 2018.6.4., 1. o.

¹¹ HL C 189., 2019.6.5., 4. o.

¹² HL C 387., 2019.11.15., 1. o.

¹³ HL C 88., 2014.3.27., 1. o.

- (5) Az európai szemeszter e különböző eszközökből alakítja ki a gazdasági és foglalkoztatási szakpolitikák átfogó keretét, amely biztosítja ezek integrált, többoldalú koordinációját és felügyeletét. A környezeti fenntarthatóság, a termelékenység, a méltányosság és a stabilitás céljainak szem előtt tartásával az európai szemeszter integrálja a szociális jogok európai pillérének elveit, ideértve a szociális partnerekkel, a civil társadalommal és az egyéb érdekelt felekkel való szoros együttműködést. A szemeszter előmozdítja a fenntartható fejlődési célok ⁽¹⁴⁾ megvalósítását. Az uniós és a tagállami foglalkoztatási és gazdaságpolitikáknak szorosan kapcsolódniuk kell Európa klímasemleges, környezeti szempontból fenntartható és digitális gazdaságra való átállásához, javítaniuk kell a versenyképességet, támogatniuk kell az innovációt, elő kell mozdítaniuk a társadalmi igazságosságot és az esélyegyenlőséget, kezelve az egyenlőtlenségeket és a regionális különbségeket.
- (6) Az éghajlatváltozás és a kapcsolódó környezeti kihívások, a globalizáció, a digitalizáció és a demográfiai változások át fogják alakítani Európa gazdaságát és társadalmait. Az Uniónak és tagállamainak együtt kell működniük e strukturális tényezők hatékony kezelése és a meglévő rendszerek szükség szerinti kiigazítása érdekében, felismerve a tagállamok gazdaságainak, munkaerőpiacainak és kapcsolódó szakpolitikáinak egymásrautaltságát. Ehhez mind uniós, mind nemzeti szinten összehangolt, ambiciózus és hatékony szakpolitikai fellépésre van szükség, amely megfelel az EUMSZ-nek és a gazdasági kormányzásra vonatkozó uniós rendelkezéseknek. E szakpolitikai fellépésnek el kell érnie a fenntartható beruházások fellendítését és az újbóli elköteleződést az olyan, megfelelően ütemezett strukturális reformok iránt, amelyek javítják a termelékenységet, a gazdasági növekedést, a társadalmi és területi kohéziót, a felfelé irányuló konvergenciát, a rezilienciát és a felelősségteljes költségvetési gazdálkodást. Egyaránt magában kell foglalnia kínálati és keresleti oldali intézkedéseket, szem előtt tartva azoknak a környezetre, a foglalkoztatásra és a társadalomra gyakorolt hatását.

¹⁴ Az ENSZ A/RES/70/1. sz. határozata.

- (7) Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság [...] **kihirdette** a szociális jogok európai pillérét ⁽¹⁵⁾. A pillér a jól működő és méltányos munkaerőpiacok és jóléti rendszerek alapjaként húsz kulcsfontosságú elvet és jogot határoz meg, melyeket három kategóriába sorol: esélyegyenlőség és a munkaerőpiacra való belépés, tisztességes munkakörülmények, valamint szociális védelem és társadalmi befogadás. Ezen elvek és jogok irányítúként szolgálnak ahhoz, hogy stratégiánk biztosítsa a klímasemlegességre és a környezeti fenntarthatóságra való átállás, a digitalizáció és a demográfiai változások társadalmi igazságosságát és méltányosságát. A pillér referenciakeretként szolgál a tagállamok foglalkoztatási és szociális teljesítményének nyomon követéséhez, a nemzeti, regionális és helyi szintű reformok ösztönzéséhez, valamint a mai modern gazdaságban a „szociális” és a „piaci” szempontok összeegyeztetéséhez, többek között a szociális gazdaság előmozdítása révén.
- (8) A munkaerőpiaci reformoknak – ideértve a tagállami bérmegállapítási mechanizmusokat is – illeszkedniük kell a társadalmi párbeszéd nemzeti gyakorlatához, és meg kell teremteniük a szükséges alkalmat a társadalmi-gazdasági kérdések széles körű vizsgálatára, ideértve a fenntarthatóság, a versenyképesség, az innováció, a munkahelyteremtés, az egész életen át tartó tanulási és képzési politikák, a munkakörülmények, az oktatás és a készségek, a közegészség, a befogadás és a jövedelmek reálértékének javítását.

¹⁵ HL C 428., 2017.12.13., 10. o.

- (9) A tagállamoknak és az Uniónak arra kell törekedniük, hogy **a Covid19-válság társadalmi, foglalkoztatási és gazdasági hatásai mérséklődjenek, hogy** minden átalakulás méltányos és társadalmi szempontból igazságos legyen, hogy **támogassák a helyreállítást, és hogy** egyre inkább befogadó és reziliens társadalmat alakítsanak ki, amelyben az emberek védelmet élveznek, ugyanakkor képesek az előttük álló változások felmérésére és kezelésére, és mind a társadalomnak, mind a gazdaságnak tevékeny szereplői. A megkülönböztetés minden formája ellen fel kell lépni. Egyenlő hozzáférési feltételeket és lehetőségeket kell teremteni mindenkinek, csökkentve a szegénységet és a társadalmi kirekesztettséget (a gyermekek esetében is), méghozzá egyfelől a munkaerőpiac és a szociális védelmi rendszerek hatékony működésének biztosítása, másfelől az oktatás és a képzés, illetve a munkaerőpiaci részvétel előtt álló akadályok megszüntetése révén, ideértve a kisgyermekkorú nevelésbe és gondozásba, **valamint a digitális készségekbe** való beruházást is. A megfizethető **tartós ápolás-gondozási és** egészségügyi szolgáltatásokhoz való időszzerű és egyenlő hozzáférés és többek között a betegségmegelőzés és az **egészségügyi ellátás** ösztönzése külön jelentőséget nyernek **a Covid19-válság fényében és** a társadalmak előregedése kontextusában. Megfelelőbben ki kell aknázni a fogyatékkal élő személyekben rejlő azon lehetőségeket, amelyekkel hozzájárulhatnak a gazdasági növekedéshez és a társadalmi fejlődéshez. Ahogy az Unió munkahelyein új gazdasági és üzleti modellek alakulnak ki, a munkaviszonyok is átalakulóban vannak. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az új munkavégzési formákból eredő munkaviszonyok fenntartsák és erősítsék az európai szociális modellt.
- (10) A Tanács által a tagállamoknak címzett esetleges országspecifikus ajánlások alapját az integrált iránymutatásoknak kell képezniük. A tagállamoknak teljes mértékben ki kell használniuk az Európai Szociális Alap Plusz és az egyéb uniós alapok, például a Méltányos Átállást Támogató Alap és az InvestEU Alap nyújtotta lehetőségeket a foglalkoztatás javítása, a szociális beruházások, a társadalmi befogadás és az akadálymentesség elősegítése, a munkaerő tovább- és átképzése, valamint a mindenki számára hozzáférhető egész életen át tartó színvonalas oktatás és képzés, azon belül pedig a digitális jártasság és készségek fejlesztésének előmozdítása céljából. Bár az integrált iránymutatások a tagállamoknak és az Uniónak szólnak, végrehajtásuknak valamennyi nemzeti, regionális és helyi hatósággal partnerségben, illetve a parlamenteknek, a szociális partnereknek és a civil társadalom képviselőinek szoros bevonásával kell történnie.

- (11) A Foglalkoztatási Bizottságnak és a szociális védelemmel foglalkozó bizottságnak – a Szerződés szerinti megbízatásukkal összhangban – nyomon kell követniük, hogy a vonatkozó szakpolitikákat a foglalkoztatáspolitikai iránymutatások fényében milyen módon hajtják végre. E bizottságoknak és a Tanács azon egyéb előkészítő szerveinek, amelyek részt vesznek a gazdasági és szociális politikák koordinációjában, szorosan együtt kell működniük. Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti szakpolitikai párbeszédet fenn kell tartani a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatások tekintetében is.
- (12) A szociális védelemmel foglalkozó bizottsággal folytatott konzultációt követően,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Tanács elfogadja a mellékletben szereplő, a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokat. Ezek az iránymutatások az integrált iránymutatások részét képezik.

2. cikk

A tagállamoknak a mellékletben foglalt iránymutatásokat figyelembe kell venniük foglalkoztatáspolitikáikban és reformprogramjaikban, amelyekről az EUMSZ 148. cikke (3) bekezdésének megfelelően be kell számolniuk.

3. cikk

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök

5. iránymutatás: A munkaerő-kereslet fellendítése

A tagállamoknak tevékenyen elő kell mozdítaniuk a fenntartható szociális piacgazdaság megvalósulását, így ösztönözniük és támogatniuk kell a minőségi munkahelyekbe való beruházásokat. Ennek érdekében csökkenteniük kell a vállalkozások munkaerőfelvétellel kapcsolatos nehézségeit, ösztönözniük kell a felelős vállalkozói tevékenységet és a valódi önfoglalkoztatást, és különösen, támogatniuk kell a mikro-, kis- és középvállalkozások létrehozását és fejlődését, többek között a forráshoz jutás biztosításával. A tagállamoknak aktívan törekedniük kell a szociális gazdaság fejlesztésére, a szociális innováció és vállalkozások támogatására, valamint az olyan új innovatív munkavégzési formák ösztönzésére, amelyek minőségi munkalehetőségeket teremtenek és helyi szinten társadalmilag hasznosnak bizonyulnak.

A Covid19-világjárvány súlyos gazdasági és társadalmi következményeinek fényében a munkahelyek megőrzése, illetve megszűnésének megfékezése és a gazdaságra, a vállalatokra és a humán tőkére gyakorolt hosszú távú negatív hatások megelőzése érdekében rendelkezésre kell állnia a jól megtervezett csökkentett munkaidős foglalkoztatás és hasonló megoldások lehetőségének. A helyreállítás folyamán a munkahelyteremtés támogatása érdekében mérlegelni kell jól megtervezett munkaerő-felvételi ösztönzők biztosítását és átképzési intézkedések meghozatalát.

Az adóztatást a munka megadóztatásáról más, a foglalkoztatást és az inkluzív növekedést fokozottabban támogató, valamint az éghajlat-politikai és környezetvédelmi célokkal összhangban álló adóbevételi forrásokra kell áthelyezni, figyelemmel az adórendszer újraelosztási hatására, ugyanakkor megóvva a megfelelő szociális védelmi és növekedésserkentő kiadások fedezéséhez szükséges bevételeket.

A tagállamokban, köztük a jogszabályban meghatározott minimálbérek megállapítására szolgáló nemzeti mechanizmusokkal rendelkező tagállamokban gondoskodni kell a szociális partnerek hatékony, átlátható és kiszámítható módon történő bevonásáról, lehetővé téve a béreknek a termelékenység alakulásának függvényében történő fejlődését, és biztosítva a tisztességes életszínvonalat lehetővé tévő méltányos béreket, különös figyelmet fordítva egyúttal az alsó és középső jövedelemsávokra, tekintettel e bérek felzárkóztatásának szükségességére. A bérmegállapítási mechanizmusok keretében figyelembe kell venni az egyes régiók és ágazatok gazdasági teljesítményét. A tagállamoknak a bérmegállapítás terén ösztönözniük kell a társadalmi párbeszédet és a kollektív tárgyalásokat. A tagállamoknak és a szociális partnereknek – a nemzeti gyakorlatoknak és a szociális partnerek önrendelkezésének tiszteletben tartásával – biztosítaniuk kell, hogy minden munkavállaló megfelelő és méltányos bérezésben részesüljön azáltal, hogy közvetve vagy közvetlenül igénybe veszi akár a kollektív szerződések, akár a jogszabályban meghatározott megfelelő minimálbérek kínálta előnyöket, figyelembe véve ezeknek a versenyre, a munkahelyteremtésre és a dolgozói szegénységre gyakorolt hatását.

6. iránymutatás: A munkaerő-kínálat növelése, valamint a munkavállalási lehetőségek, a készségek és a kompetenciák javítása

A technológiai és az ökológiai átállás, valamint a demográfiai változások kontextusában a tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a fenntarthatóságot, a termelékenységet, a foglalkoztathatóságot és a humán tőkét azáltal, hogy minden életszakaszban megfelelő tudást, készségeket és kompetenciákat kínálnak, megfelelve a munkaerőpiacon jelentkező aktuális és jövőbeli szükségleteknek. A tagállamoknak emellett beruházások révén is fejleszteniük kell oktatási és képzési rendszereiket, hogy minőségi és inkluzív oktatást, szakképzést, valamint a digitális tanuláshoz való hozzáférést biztosítsanak. A tagállamoknak együtt kell működniük a szociális partnerekkel, illetve az oktatási és képzési szolgáltatókkal, vállalkozásokkal és más érdekelt felekkel az oktatási és képzési rendszerek strukturális gyengeségeinek kezelése, valamint színvonalának és munkaerőpiaci relevanciájának emelése céljából, többek között a környezeti és a digitális átállás lehetővé tétele érdekében is. Különös figyelmet kell fordítani a tanári szakmát övező kihívásokra, többek között a tanárok digitális készségeibe való beruházás révén. Az oktatási és képzési rendszereknek minden tanulót fel kell vértetniük olyan kulcskompetenciákkal, többek között alapvető és digitális készségekkel, valamint transzverzális kompetenciákkal, amelyek megalapozzák a későbbiekben szükséges alkalmazkodóképesség és ellenálló képesség alapjait. A tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy megerősítsék az egyéni képzési jogosultságokra vonatkozó rendelkezéseket, és biztosítsák azok átvihetőségét pályamódosítás esetén, adott esetben például egyéni tanulmányi számlák révén. Mindenki számára lehetővé kell tenniük, hogy képesek legyenek előre felmérni a munkaerőpiaci igényeket, és különösen a folyamatos tovább- és átképzések, illetve integrált orientáció és tanácsadás révén azokhoz jobban tudjanak alkalmazkodni, támogatva ezáltal a mindenki szempontjából méltányos és igazságos átmenetet, erősítve a szociális hatásokat, kezelve a munkaerőhiányt, javítva a gazdaság sokkhatásokkal szembeni általános ellenálló képességét és enyhítve a Covid19-válság nyomán szükségessé váló kiigazításokat.

A tagállamoknak az oktatási és képzési rendszereken belül is fel kell számolniuk az egyenlőtlenségeket és ezáltal elő kell mozdítaniuk az esélyegyenlőséget mindenki számára, többek között a minőségi kisgyermekkori neveléshez való hozzáférés biztosításával.

Növelniük kell Az iskolai végzettség általános szintjét, csökkenteniük kell a korai iskolaelhagyók számát, javítaniuk kell a szakképzéshez és a felsőoktatáshoz való hozzáférést és az ilyen tanulmányok sikeres befejezését, valamint fokozniuk kell a felnőttek részvételét a folyamatos tanulásban, különösen a hátrányos származású és a legkevesbé képzett felnőttek esetében. Figyelembe véve a digitális, zöld és előregedő társadalmakban jelentkező új igényeket, a tagállamoknak meg kell erősíteniük a szakképzési rendszerekben a munkaalapú tanulást (többek között minőségi és hatékony tanulószereződéses gyakorlati képzések révén), és növelniük kell a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika területén továbbtanulók – különösen a nők – arányát mind a szakképzésben, mind a felsőoktatásban. A tagállamoknak emellett fokozniuk kell a felsőoktatás és adott esetben a kutatás munkaerőpiaci relevanciáját, javítaniuk kell a készségek nyomon követését és előrejelzését, láthatóbbá kell tenniük a készségeket és összehasonlíthatóbbá a képesítéseket – ideértve a más országokban szerzett képesítéseket is –, valamint javítaniuk kell a formális oktatás és képzés keretein kívül megszerzett készségek és kompetenciák elismerésének és érvényesítésének lehetőségeit. Fejlesztieniük és növelniük kell a rugalmas szakmai továbbképzések kínálatát és kihasználtságát. A tagállamoknak ezenfelül támogatniuk kell az alacsony képzettségű felnőtteket hosszú távú foglalkoztathatóságuk fenntartásában vagy fejlesztésében azáltal, hogy javítják a színvonalas tanulási lehetőségekhez való hozzáférést és azok kihasználtságát kompetenciafejlesztési pályák követése révén, beleértve a készségek felmérését, a munkaerőpiaci lehetőségekhez igazított oktatási és képzési kínálatot, valamint a megszerzett készségek érvényesítését és elismerését.

A tagállamoknak a munkanélküli és inaktív személyek számára hatékony, időszerű, összehangolt és személyre szabott segítséget kell nyújtaniuk munkakeresési, valamint képzési és átképzési támogatás, továbbá az egyéb támogatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása révén, különös figyelmet fordítva a veszélyeztetett csoportokra és azokra, akiket a zöld és a digitális átállás, valamint a Covid19-válság különösen nagy mértékben érint. A tartós és a strukturális munkanélküliség jelentős csökkentése, illetve megelőzése érdekében átfogó stratégiákat kell követni, amelyek részeként mihamarabb, de legkésőbb 18 munkanélküliként eltöltött hónap után mélyreható egyéni értékelést kell készíteni a munkanélküli személyekről. Továbbra is foglalkozni kell az ifjúsági munkanélküliséggel és a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok (NEET-fiatalok) problémájával, mégpedig a korai iskolaelhagyás megelőzése és az iskolából vagy képzésből a munkába való átmenet strukturális javítása révén, amihez hozzájárulhat többek között az ifjúsági garancia⁽¹⁶⁾ teljes körű végrehajtása.

A tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy egyrészt felszámolják a munkaerőpiaci részvétel előtt álló akadályokat és visszatartó tényezőket, másrészt ösztönözzék a munkaerőpiacra való belépést, különösen az alacsony jövedelműek, a második keresők és a munkaerőpiacról leginkább kiszorult személyek vonatkozásában. A tagállamoknak segíteniük kell a fogyatékossgal élő személyek igényeihez igazodó munkahelyi környezetek kialakítását többek között célzott pénzügyi támogatással és olyan szolgáltatások biztosításával, amelyek lehetővé teszik számukra a munkaerőpiacon és a társadalomban való részvételt.

Fel kell lépni a nemek közötti foglalkoztatási és bérkülönbségek ellen. A tagállamoknak biztosítaniuk kell a nemek közötti egyenlőséget és a nők munkaerőpiaci részvételének fokozását, többek között esélyegyenlőség és egyenlő szakmai előmeneteli lehetőségek biztosításával, valamint a döntéshozatal minden szintjén a vezetői szerep betöltését akadályozó tényezők megszüntetésével. Egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért egyenlő díjazást kell biztosítani, és átláthatóvá kell tenni a fizetéseket. Mind a nők, mind a férfiak számára meg kell könnyíteni a munka, a család és a magánélet összeegyeztetését, különösen a megfizethető és színvonalas tartós ápolás-gondozáshoz és kisgyermekkorai nevelési és gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása révén. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a szülők és a gondozási feladatokat ellátó más személyek számára megfelelő családi szabadság és rugalmas munkafeltételek álljanak rendelkezésre a munka, a családi élet és a magánélet közötti egyensúly megteremtése érdekében, és elő kell mozdítaniuk az egyensúlyt e jogosultságoknak a nők és a férfiak általi igénybevétele között.

¹⁶ HL L 120., 2013.4.26., 1. o.

7. iránymutatás: A munkaerőpiacok működésének és a szociális párbeszéd hatékonyságának javítása

A dinamikus és termelékeny munkaerőből, valamint a munkavégzés és az üzleti modellek új formáiból fakadó előnyök kihasználása érdekében a tagállamoknak együtt kell működniük a szociális partnerekkel a méltányos, átlátható és kiszámítható munkafeltételek kapcsán, egyensúlyt teremtve a jogok és a kötelezettségek között. Csökkenteniük kell és meg kell akadályozniuk a munkaerőpiacokon belüli szegmentációt, küzdeniük kell a be nem jelentett munkavégzés és a színlelt önfoglalkoztatás ellen, és elő kell segíteniük a határozatlan időre szóló foglalkoztatási formákra való áttérést. A foglalkoztatás védelmére vonatkozó szabályoknak, a munkajognak és az intézményeknek egyrészt megfelelő környezetet kell biztosítaniuk a munkaerő-felvételhez, másrészt megfelelő rugalmasságot kell lehetővé tenniük a munkaadók számára ahhoz, hogy a gazdasági környezetben bekövetkező változásokhoz gyors ütemben, de a munkavállalói jogok védelme és a szociális védelem biztosítása mellett, a munkavállalók megfelelő szintű biztonságát, valamint egészséges, védett és megfelelően kialakított munkakörnyezetet garantálva alkalmazkodhassanak, figyelemmel a Covid19-válságból fakadó kockázatokra is. A Covid19-válsággal összefüggésben a munkahelyek és a termelés megóvása érdekében fontos a rugalmas munkafeltételek, például a távmunka alkalmazásának előmozdítása. Ki kell küszöbölni a bizonytalan munkakörülményekhez vezető munkaviszonyokat, többek között a platform-munkavállalók esetében, és küzdeni kell az atipikus szerződésekkel való visszaélés ellen. A munkaviszony jogellenes megszüntetése esetén biztosítani kell a hatékony és pártatlan vitarendezés lehetőségét, valamint a jogorvoslathoz való jogot, ideértve a megfelelő kártérítést is.

A szakpolitikák keretében a munkaerőpiaci részvételnek, a kereslet és a kínálat összehangolásának és az átmeneteknek a javítására és támogatására kell törekedni, többek között a hátrányos helyzetű régiók viszonylatában is. A tagállamoknak hatékonyan mozgósítaniuk kell és fel kell készíteniük a munkaerőpiaci részvételre képes személyeket. A tagállamoknak meg kell erősíteniük az aktív munkaerőpiaci politikák hatékonyságát azáltal, hogy fokozzák azok célirányosságát, ismertségét és hatókörét, és jobban összekapcsolják azokat a munkanélkülieknek az álláskeresés időszakában – jogaik és kötelezettségeik alapján – nyújtott szociális szolgáltatásokkal és jövedelemtámogatással. A tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy az állami foglalkoztatási szolgálatok hatékonyabbá és eredményesebbé váljanak az álláskeresőknek megfelelő időben kínált, személyre szabott segítségnyújtás, az aktuális és jövőbeli munkaerőpiaci igények támogatása és a teljesítményalapú irányítás megvalósítása révén.

A tagállamoknak a munkanélküliek számára észszerű időtartamra szóló, megfelelő álláskeresői ellátást kell biztosítaniuk, az általuk befizetett járulékokkal és a nemzeti jogszabályokkal összhangban. Meg kell fontolni a jogszabályi követelményeik ideiglenes felfüggesztésének, valamint az ellátás időtartama ideiglenes meghosszabbításának lehetőségét a Covid19-válság hatásainak enyhítése érdekében, ugyanakkor azonban el kell kerülni, hogy a munkanélküli ellátás nyújtása a foglalkoztatásba való gyors visszatérés ellenében hasson, és annak aktív munkaerőpiaci intézkedésekkel kell együtt járnia.

A tanulói és dolgozói mobilitást megfelelően támogatni kell a készségek és a foglalkoztathatóság javítása, valamint az európai munkaerőpiac teljes potenciáljának kiaknázása érdekében, igazságos feltételeket biztosítva ugyanakkor a határokon átnyúló tevékenységet folytató dolgozók számára és élénkebb igazgatási együttműködést folytatva a nemzeti közigazgatások között a mobil munkavállalókkal kapcsolatban, támaszkodva e célból az újonnan létrehozott Európai Munkaügyi Hatóság általi segítségnyújtásra. A Covid19-világjárvány miatti ideiglenes határlezárások esetében támogatni kell a kritikus foglalkozású munkavállalók, valamint a határt átlépő munkavállalók, az idénymunkások és a kiküldött munkavállalók mobilitását – a népegészségügyi megfontolások függvényében. Meg kell szüntetni az oktatás és a képzés, a foglalkoztatói és az egyéni nyugdíjak, valamint a képesítések elismerése terén a mobilitás útjában álló akadályokat, és meg kell könnyíteni a képesítések elismerését. A tagállamoknak lépéseket kell tenniük annak biztosítása érdekében, hogy a közigazgatási eljárások ne képezzenek szükségtelen akadályt a más tagállamokból származó munkavállalók – köztük a határt átlépő munkavállalók – foglalkoztatása előtt. A tagállamoknak továbbá meg kell akadályozniuk a meglévő szabályokkal való visszaéléseket, és orvosolniuk kell a képzett munkaerő egyes régiókból való elvándorlásának a háttérben álló okokat, többek között megfelelő regionális fejlesztési intézkedések révén.

A tagállamoknak a hatékonyabb szociális párbeszéd és a jobb társadalmi-gazdasági eredmények elérése érdekében a meglévő nemzeti gyakorlatokra építve biztosítaniuk kell a szociális partnerek időszerű és érdemi részvételét a foglalkoztatási, a szociális és adott esetben a gazdasági reformok és szakpolitikák kialakításában és végrehajtásában, többek között a szociális partnerek kapacitásának növeléséhez való támogatásnyújtás révén. A tagállamoknak ösztönözniük kell a szociális párbeszédet és a kollektív tárgyalásokat. A szociális partnereket – autonómiájuk és a kollektív fellépéshez való jog teljes tiszteletben tartása mellett – az őket érintő kérdésekben tárgyalások folytatására és kollektív szerződések kötésére kell ösztönözni.

Ahol ez releváns, a tagállamoknak a meglévő nemzeti gyakorlatokra építve figyelembe kell venniük az érintett civil társadalmi szervezetek foglalkoztatási és szociális kérdésekkel kapcsolatos tapasztalatait.

8. iránymutatás: A mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség előmozdítása, a társadalmi befogadás elősegítése és a szegénység elleni küzdelem

A tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a mindenki előtt nyitott, befogadó munkaerőpiacokat, mégpedig a megkülönböztetés valamennyi formája ellen fellépő hatékony intézkedések bevezetésével és a munkaerőpiaci esélyegyenlőség érvényre juttatásával mindenki, de különösen az alulképviseelt csoportok számára, kellő figyelmet fordítva a regionális és területi dimenzióra is. Egyenlő bánásmódot kell biztosítaniuk a foglalkoztatás, a szociális védelem, az egészségügyi ellátás és a tartós ápolás-gondozás, az oktatás és az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében, nemi és faji vagy etnikai hovatartozástól, vallástól vagy meggyőződéstől, fogyatékoságtól, életkortól és szexuális irányultságtól függetlenül.

A tagállamoknak korszerűsíteniük kell szociális védelmi rendszereiket annak érdekében, hogy adekvát, hatékony, eredményes és fenntartható szociális védelmet biztosítsanak mindenki számára, valamennyi életszakaszban, elősegítve a társadalmi befogadást és a felfelé irányuló társadalmi mobilitást, ösztönözve a munkaerőpiaci részvételt, támogatva a szociális beruházást, fellépve a szegénység ellen és orvosolva az egyenlőtlenségeket – többek között adó- és szociális ellátórendszereik kialakítása révén –, valamint értékelve a szakpolitikák elosztási hatását. Az univerzális és a szelektív megközelítések ötvözése növeli a szociális védelmi rendszerek hatékonyságát. A szociális védelmi rendszerek korszerűsítése keretében a sokrétű kihívásokkal – például a Covid19-járványból fakadóakkal – szembeni rezilienciájuk javítására is törekedni kell.

A tagállamoknak dolgozniuk kell az aktív befogadás három ágának fejlesztésén és integrálásán: e három ág a megfelelő jövedelemtámogatás, a befogadó munkaerőpiacok és a minőségi támogató szolgáltatásokhoz való hozzáférés az egyéni szükségleteknek megfelelően. A szociális védelmi rendszereknek megfelelő minimumjövedelem-juttatást kell biztosítaniuk minden rászoruló számára, és azáltal is elő kell mozdítaniuk a társadalmi befogadást, hogy az embereket a munkaerőpiacon és a társadalomban való aktív részvételre ösztönzik, többek között a szociális szolgáltatások célzott biztosítása révén.

A megfizethető, hozzáférhető és minőségi szolgáltatások – így a kisgyermekkorai nevelés és gondozás, az iskolán kívüli gondozás, az oktatás, a képzés, a lakhatás, az egészségügyi ellátás és a tartós ápolás-gondozás – rendelkezésre állása elengedhetetlen az esélyegyenlőség biztosításához. Különös figyelmet kell fordítani a szegénység – és azon belül a dolgozói szegénység és a gyermekszegénység –, valamint a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemre, többek között a Covid19-válság hatásához kapcsolódóan. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az alapvető szolgáltatásokhoz mindenki hozzáférhessen, a gyermekeket is beleértve. A rászorulóknak és a kiszolgáltatott helyzetben lévők számára a tagállamoknak megfelelő szociális lakáshoz vagy lakhatási támogatáshoz való hozzáférést kell biztosítaniuk, valamint orvosolniuk kell az energiaszegénységet. E szolgáltatások kapcsán a fogyatékossgal élő személyek sajátos szükségleteire – így az akadálymentességre – is figyelemmel kell lenni. A hajléktalanság kérdésével külön kell foglalkozni. A tagállamoknak a fenntarthatóság hosszú távú megőrzése mellett a megfelelő időkereteken belüli hozzáférést kell biztosítaniuk a megfizethető megelőző, illetve gyógyító egészségügyi ellátáshoz, valamint jó minőségű tartós ápolás-gondozáshoz.

A növekvő élettartam és a demográfiai változások összefüggésében a tagállamoknak biztosítaniuk kell a nyugdíjrendszerek megfelelőségét és fenntarthatóságát mind a munkavállalók, mind az önfoglalkoztatók számára, egyenlő esélyeket biztosítva a nőknek és a férfiaknak a nyugdíjjogosultság megszerzéséhez, többek között a megfelelő időskori jövedelmet biztosító kiegészítő rendszerek révén. A nyugdíjreformokat a nemek között a nyugdíjak terén fennálló egyenlőtlenségek csökkentésére irányuló szakpolitikákkal, valamint a munkával töltött életszakaszt meghosszabbító intézkedésekkel – például a tényleges nyugdíjkorhatár emelésével – kell alátámasztani, azokat a tevékeny időskorra vonatkozó stratégiák keretébe foglalva. A tagállamoknak konstruktív párbeszédet kell kialakítaniuk a szociális partnerekkel és a téma más érdekeltjeivel, és gondoskodniuk kell a reformok kellően fokozatos bevezetéséről.